

Handläggare
Elvy Löfvenberg
Telefon: 08 508 26 746

Till
Idrottsnämnden

Fossilbränsleoberoende organisation 2030

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Som svar på remissen hänvisar idrottsnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Olof Öhman
Förvaltningschef

Robert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Ärendet om en fossilbränsleoberoende organisation 2030 ska vara ett kunskapsunderlag inför stadens fortsatta klimatarbete. Rapporten visar på svårigheten att beräkna fossilberoendet, men är en bra ansats till att beräkna verksamheternas klimatpåverkan. Bättre underlag för beräkningarna behövs. Verksamheter och varugrupper som bedömts ha störst påverkan på klimatet har identifierats. Ett antal åtgärder föreslås för att minska fossilberoendet.

Idrottsförvaltningen lämnar synpunkter på åtgärderna och hur förvaltningen för närvarande svarar upp mot dessa.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har antagit målsättningen att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad år 2050.

Ärendet

Ärendet har tagits fram av stadsledningskontoret på uppdrag av kommunfullmäktige och ska vara ett kunskapsunderlag inför stadens fortsatta klimatarbete. Sammanfattning av rapporten och rapportens resultat i korthet redovisas i *bilaga 1*. Rapporten visar en schablonmässig analys av hur stor klimatpåverkan stadens verksamheter ger upphov till. Metoden är att använda bokförda kostnader och schablonmässiga branschindex, som anger hur stor klimatpåverkan som är relaterad till kostnaden för varan eller tjänsten. Fasta kostnader som löner, sociala avgifter och liknande ingår inte. Fyra typexempel från Stockholm stad har bearbetats. Metodiken och beräkningsmodellen för detta redovisas. Verksamheter och varugrupper som bedömts ha störst påverkan på klimatet har identifierats. Åtgärder föreslås som på sikt ska minska fossilberoendet.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Fossilbränsleoberoende organisation 2030” till stadens samtliga nämnder och bolag för yttrande senast den 28 mars 2014. Miljöförvaltningen, med Ångpanneföreningen som konsult, har bistått stadsledningskontoret i uppdraget. Idrottsförvaltningens förslag till yttrande har tagits fram av driftavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Schablonmässig analys av klimatpåverkan

Rapporten är en bra ansats till att beräkna verksamheternas klimatpåverkan, men visar på svårigheterna med att beräkna fossilberoendet. Rapporten uppfattas inte som färdig och ytterligare arbete återstår för att hitta en metodik och beräkningsmodell. De statliga myndigheternas beräkningsmodeller tycks inte heller vara färdigutvecklade eller anpassade för en kommunal nivå.

Det saknas underlag i kommunen för att beräkna fossilberoendet. Materialvolym och livscykelanalyser, LCA, finns inte tillgängliga och bokföringen ger en ytlig information med undantag för köpt energi. Kontoplanen har dessutom förenklats till färre konton, och varor och tjänster som är centrala för miljöpåverkan är svåra att identifiera. Ekonomisystemet skulle kunna utvecklas till att bokföra byggmaterial i kilo, energi i kilowattimmar, ton avfall och kubikmeter vatten.

Rapportens resultatredovisningar med typexempel för budgetåret 2012, i form av cirkeldiagram och omräkning till klimatpåverkan,

ger dock en bra första bild av respektive förvaltnings nuläge. Varje förvaltning borde få denna insikt för sitt miljöarbete.

Idrottsförvaltningen kan troligen i vissa delar jämföras med Stockholms hem, för vilken kostnadsposterna byggindustri, fastighetsförvaltning och andra serviceföretag är mest klimatpåverkande exklusive el, fjärrvärme och vatten. Av Stockholms hems kostnader, exklusive löner och avgifter, översatta till SNI-enheter (Svensk Näringsgrensindelning, en EU-standard) härleds 80 procent till byggindustri och fastighetsförvaltning, men är då inte bokförda så att det går att dra slutsatser vad gäller fördelningen på material, arbete, konsultkostnader, transporter med mera.

Förslag på åtgärder

Nedan lämnas synpunkter på föreslagna åtgärder och hur idrottsförvaltningen för närvarande svarar upp mot dessa. En sammanställning av åtgärderna, utdrag ur rapporten ”Fossilbränsleoberoende organisation 2030” finns i *bilaga 2*.

Flertalet av förslagen finns redan direkt eller indirekt i Stockholms miljöprogram 2012-2015 eller i andra eller tidigare styrdokument. En analys bör göras för att identifiera hindren för att genomföra åtgärderna, särskilt för områdena transporter, förvaltning och byggverksamhet. Idrottsnämndens miljöhandlingsplan och energiplan ligger väl i linje med de föreslagna åtgärderna och med Färdplan 2050.

Varor – Energi

Idrottsanläggningarna värms med fjärrvärme, all olja och gas har ersatts med fjärrvärme, bergvärme eller solenergi. Elektriciteten är miljömärkt och därmed fossilfri. Utfasning av återstående fossil energi är avhängigt fjärrvärmens energisammansättning, vilken bestäms av leverantören.

Energi till stadens fordon

Idrottsförvaltningen byter, vid förnyelse av fordon, till fossilbränslefria alternativ där så är möjligt.

Varor – Livsmedel

Förvaltningen arbetar med avfallsfrågorna och dess logistik, bland annat vad gäller insamling av organiskt avfall. I svar på remissen ”Handlingsplan för ökad insamling av matavfall i Stockholms stad för biologisk behandling” (IDN 2013-03-19) gör förvaltningen den bedömningen att det på ett 20-tal idrottsanläggningar, på sommarserveringar och vid evenemang finns underlag för insamling av or-

ganiskt avfall. I idrottsnämndens miljöhandlingsplan för 2012-2015 finns aktiviteter och åtgärder under delmålet ”Avfallet från stadens verksamheter ska förebyggas och det som ändå uppstår ska nyttiggöras”

Förutsättningarna för insamling är bland annat bättre avfallsutrymmen, avtal med krav på entreprenörer och arrangörer samt motiverade medarbetare. Det är också viktigt med en gemensam strategi och handlingsplan för matavfall för Stockholm. Obligatoriet på insamling av matavfall och en högre taxa, när man väljer att inte separera matavfall, ökar driftkostnaden. Iordningställandet av utrymmen för hantering av matavfall och nödvändig utrustning ger en högre hyreskostnad. Avtal med hyresgäster och entreprenörer måste ses över. Information behövs om vad, hur och varför sortering sker är viktigt för en lyckad insamling.

Byggentreprenader

Föreslagna punkter under byggentreprenader är eller kan vara en del av projektens miljöprogram och en del av förfrågningsunderlaget.

I rapporten föreslås att i byggprojekten begära in materialförteckningar och ta fram livscykelanalyser, LCA, för produkterna. Det sägs dock inget om hur uppgifterna ska hanteras vidare. Detta är i linje med förslaget till ”Stockholm stads kemikalieplan 2014-2019”. I den föreslås bland annat att i upphandlingar kräva en deklARATION av innehållet i byggvaror och att upprätta materialförteckningar. Det är egentligen ingen skillnad, ur miljöperspektiv, på energi och ämnen som ingår i byggvaran, och uppgifterna skulle kunna samordnas med kemikalieregistret.

Gemensamma miljökrav vid upphandling av entreprenader, där arbetsfordon eller maskiner ingår, är beslutade av kommunfullmäktige 2 april 2012, reviderat dokument. Kraven är framtagna gemensamt med Göteborg, Malmö och Stockholm samt Trafikverket. Idrottsförvaltningen använder dessa vid ramupphandlingar för underhållsentreprenader och driftentreprenader och tidigare vid upphandlingar av byggentreprenader. En uppföljning av hur dessa krav används är relevant här.

Persontransporter

Idrottsförvaltningen följer strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel. De egna bilarna är idag uteslutande miljöbilar och målsättningen för 2014 är att 25 procent ska vara elbilar. Nästa steg är att förvaltningen utreder behovet och kostnaden för tjänstebilar och

om det är möjligt att erbjuda tjänstebil i stället för egen bil i tjänsten.

Vid nyanskaffning av förvaltningens bilar är det ett skall-krav att alla bilar ska vara miljöklassade och kunna köras på förnybart bränsle. Förvaltningen köper de bilmärken som är upphandlade av staden och håller sig aktuell med marknaden, särskilt vad gäller specialfordon. Det är brist på miljöklassade specialfordon. Vid nyanskaffning av förvaltningens bilar och maskiner utvärderas eldrivna bilar och maskiner.

Videokonferenser är ett gammalt förslag men varför det inte har fått genomslag i idrottsförvaltningen är oklart. Idrottsnämndens resepolicy tar hänsyn till tjänsteresornas miljöpåverkan.

Varutransporter

Samordnade transporter och leveranser till logistikcentra uppfattas som tänkt för nybyggnation. Är logistiken för transporterna vid mindre byggentreprenader och underhållsarbeten marginella?

Vård och omsorg och Hyra av lokaler

I upphandlade verksamheter, idrottsverksamhet, eller för hyrda lokaler ställs inte krav på användningen av fossila bränslen.

Bilagor

1. Remiss från kommunstyrelsen, sammanfattning samt rapportens resultat i korthet
2. Sammanställning av åtgärder, utdrag ur rapporten